

ERDÉLYI GAZDA

AZ
ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
VÉDNÖKSÉGE ALATT ÁLLÓ

ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG

(Irodája: Kolozsvár, Petőfi-utca 7. szám, földszint. Telefon: 158. szám. Levélcím: Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvár, Petőfi-u. 7. sz. Sürgőnycím: Erdélyi Gazda, [Kolozsvár.])

Felkéri az erdélyrészi állattenyésztő birtokos gazdákat, hogy eladó haszonállataik (igás ökör, tinó, borju stb.) minőségét és mennyiségét hozzá sürgősen bejelenteni sziveskedjenek, mivel a királyhágón túli uradalmak részéről

a vételre rendkívül sok megbízá-
zás érkezett.

Cséplőgépek, rosták, ekék és boronák, zsákok, ponyvák, olajok stb.

legjutányosabb és legmegbízhatóbb beszerzési forrása.

1010

Májerszky Barnabás

gépgyáros Nyiregyházán

készít sok évi tapasztalatok nyomán mint specialista

Viznyomásu olajsajtókat,

Olajmagzúzókat egyszerű s több hengerrel,

Olajmagpörkölőket gőz- és tüzfűtésre,

Olajfinomító gépeket s az olajgyártással kapcsolatos minden berendezést.

Eddigi kivétel 120 telep üzemben. 1093

Ganz és Társa vasöntő és gépgyár részvénytársaság

LEOBERSDORF. BUDAPEST. RATIBOR.

Városi üzlet Budapest, Ferencziek tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, felbontás-, kiórlás- és simára őrléshez, önműködő lisztkeverő gépeit, hámozó-, koptató- és egyéb malomgépeit, mint felvonókat, szitákat, szállítócsigákat-, zsákfelvonókat-, detacheurök- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és electromos hajtással.

Electromos világítási és erőátviteli telepeket. Mindennemű kéregöntvényt.

Bánki rendszerű benzin és petroleum motorokat és locomobilokat.

1017

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 nagy díjjal és 8 aranyéremmel kitüntetve

DUNKY FIVÉREK

— os. és kir. udvari —
Fényképészek,

Mátyás király-tér 10.

Gr. Wass házban levő

fényképészeti
műtermőket

megnagyobbítva

ujjonnan építették és

a kor minden igényeit

kielégítőn fényesen

berendezték

s kéri a n. é. kö-

zönség további

pártfogását.

1127.

Jutányosan eladók:

— Százados —
marha-

mérlegek,

1500 kg. hordképességű erős vaskorlással,
2 1/2 méter hosszú, 1 1/2 m. széles;

— Szekér —
hidmérlegek,

4000 és 3000 kg. horderejű százados, toló
súlylyal, 4 méter hosszú, 2 méter széles.

Becekerélek:

ócska marhamázsákat új marhamérlegekre
Minden mérleg törvényesen hitelesítve öt
évi jókarban tartás mellett. 1040

DÉNES MANÓ mérlegműszerész,
BUDAPEST, VII., Dohány-utca 78.

MALOM-

BERENDEZÉSEK,

1066

OLAJSAJTÓK-

ÉS GÉPEK,

KONKOLY-

VÁLASZTOK

KAPHATÓK GRAEPEL HUGÓ GÉPGYÁROSNÁL.

BUDAPEST, V., VÁCZI-ÚT 40-46.

Árverési hirdetés.

A Háromszéki Takarékpénztár Részvénytársaság 1903. október 22-én d. e. 9 órakor Sepsi-Szent-Györgyön, saját üzlethelyiségében önkéntes árverést tart, melyen árverés alá bocsátja a Wellenreiter János-féle, a tulajdonát képező s a szemieriai I. rész 125 sz. tkjvben felvett következő ingatlanokat:

1. 115, 116. hr. számú 2 hold 278 négyszögöl területű ugynevezett major telket 22,000 korona kikiáltási ár mellett.

2. 105, 106. hr. számú sörgyár telket 2 hold 1206 négyszögöl területtel a rajta levő 20 hectoliter napi termelésre berendezett sörgyár és pinczékkel együtt 35,000 korona kikiáltási ár mellett.

3. Árverezni szándékozók a kikiáltási ár 5%-ának letétele mellett az árverés megkezdéséig zárt ajánlatot tehetnek és a nyilvános szóbeli árverésen részt vehetnek.

4. Árverésen ingatlanok becsáron alól eladatni nem fognak.

5. Vásárló köteles a vételárat az árverés napjától számított 5%-os kamatokkal együtt két részletben és pedig:

Felét 90 nap alatt, másik felét 180 nap alatt az árverés napjától számítva lefizetni.

6. A bánatpénz az utolsó részletbe tudatik be.

7. 10%-ot meghaladó utóajánlatok 15 nap alatt az árverés napjától elfogadtnak s ha ez történik, az első árverés hatálytalannak lesz nyilvánítva.

8. Ha vásárló a feltételeknek eleget nem tesz, kárára és veszélyére új árverés fog megtartatni, a végrehajtási törvényben előírt következmények terhe alatt.

9. Vásárló a birtoknak az árverést köttető 16-ik napján birtokába lép. Tulajdonjog bekebelezésre alkalmas szerződést a vételár teljes lefizetése alkalmával kap.

Sepsi-Szent-György, 1903. szeptember hó 25-én.

1214

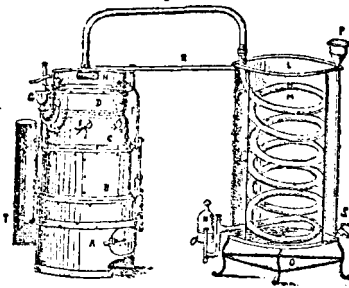
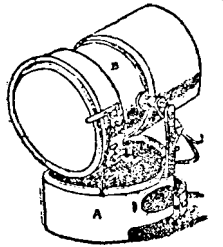
A Háromszéki Takarékpénztár Részvénytársaság igazgatósága.

Az ezredéves országos kiállításon millenniumi nagy éremmel, a szegedi és pozsonyi mezőgazdasági kiállításokon 3 ezüst éremmel kitüntetve.

Legujabb szerkezetű, tengelyen fordítható vagy vasfűtő kazánházból kiemelhető

gyümölcs-, törköly- és borseprű-lepároló készülékek

cszefrekeverővel vagy anélkül, minden alaku pálinkafűző-üstök, 2 csöves sisakkal, csöves-, kígyó- vagy henger-alaku hűtővel; mindennemű gyári rézműves berendezéseket, konyhai rézedény- és üstöket legjobban kivitelben jutányos áron szállít

Gállik Lajos

rézművesmester üzlete

BUDAPEST,

VII. ker., Nyár-utca 15. sz.

Régi fémek becseréltetnek és megvételnek.

1196

Páris 1900. Grand Prix! (328. sz.) Páris 1900. Grand Prix!

Eredeti Singer-varrógépek házi használatra

és minden ipari célra.

Nagy tartósság! Egyszerű kezelés! Magas szolgáltatási képesség!

Ingyenes oktatás a divatos műhímzésben is. — Varrógépekhez való elektromotorok minden nagyságban. Különleges varrógépek zsákvarrásra, zsáktömésre, zsákfoltozásra és szegésre. Erőhajtány berendezések a legujabb és legbevéltabb szerkezetben.

Temesvár
1891.
Aranyérem!

Singer Co.

Debreczen,
1894.
Arany oklevél.

varrógép részvénytársaság,

Kolozsvár, Jókai-utca 3. 1132

Brassó, Kapu-utca 23. szám. Maros-Vársárhely, Széchenyi-tér 55. szám. Agrár bank-épület. N.-Szeben Vasút-utca 5. sz.

SZIVATTYUK

minden neme; házi, nyilvános, mezőgazdasági és ipari célokra

Legjobb gummi- és kender-tömlők.

1128 Mindenféle csövek, csapok stb.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

W. GARVENS, Wien,

I., Wallfischgasse 14. sz.
Schwarzenbergstrasse 6.

MÉRLEGEK,

legujabb javított rendszerű tíz-eses fűtősúlyú és hídmérlegek fából és vasból, kereskedelmi, közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari célokra. Embermérlegek, mérlegek házi használatra, barommérlegek. Betéti-társaság szivattyu- és mérleggyártása.

Ullmann Ferencz Czim- és Czimerfestő
Egyedüli erdélyrészi

Diszító műterme, Horgany- és Ércz-czimtábla Öntődéje.
Kolozsvárt, Rákóczi-ut 14. sz. Telefon 471. sz.

Készít mindennemű horgany és érczöntésű felirat-táblákat, u. m. községjelző útjelző, tilalmi és egyes ajtó felirati táblákat a legjobb anyagból és kivitelben; valamint elvállal és készít: fogadtatások diszítéseit, egyleti, templomi és diszlobogókat bármily kivitelben, ugyszintén diszítési tárgyak, lobogók, czimerek stbik kölcsön is adtnak.
Vidéki rendelések azonnal intéztetnek. 1162

HUBERT J. B.

pezsgőbor-pinczéi

POZSONY.

Különlegességi jegy:

GENTRY-CLUB a budapesti orsz. kaszinó pezsgője.

Kapható minden jobb vendéglőben és kávéházban.

1069.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.“ TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A szövetkezetekről. <i>Móza Attila.</i>	555
A méz, mint trágya. <i>Krenedits. Ödön.</i>	557
A járási faiskosa. <i>Csérer Gyula</i>	557
Az őszi ásatás. <i>Kr.</i>	558
Tudnivalók a katonai szállítások körül.	558

Tárca:

Igazságok a gyakorlati gazda életéből. III. <i>Milhofer Sándor.</i>	556
Kisebb szakközlemények.	559
Jogi anácsadó.	559
Vegey közlemények.	559
Szemle.	560
Piaci és vásári ártudósítások.	561
Hirdetések.	

A Szövetkezetekről.

A közel multban az „Ellenzék“ és az „Erdélyi Gazda“, — hogy ne mondjam vitatkozásnak avagy polemianak — cikkezett a tejszövetkezetekről. Elolvastam mind a kettőnek a cikkeit, de egyiknek sem állok a pártjára, nem is bántom őket, legyenek meg a maguk hitében mind a ketten, én elmondom a szövetkezetekről és a tejszövetkezetekről is a magam nézeteit és helyi észleleteimet.

Hogy unitis viribus, szövetkezve egy cél elérésére, sokkal könnyebb a célt elérni és szövetkezetek által könnyebb bizonyos élelmi, gazdasági cikkeket megszerezni, azt általában tagadni nem lehet, ez tagadhatatlanul igaz. Egyes esetek azonban vannak, amikor az egyes erő többet ér el mint a szövetkezet és tudok esetet, amikor a termények jobb értékesítésére alakult szövetkezet olcsóbban vett, mint az egyes kereskedő és egyes kereskedőtől olcsóbban vettem bizonyos árut, mint a szövetkezetektől.

A kilencvenes évek közepén, a lóhermag termelés aranykorában a kolozsi állami gazdaság egy esetben 10 koronával olcsóbban adta el métermázsáját a lóherének a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének mint én vagy más gazda, Haldecknek. Ugyancsak e szövetkezet egy alkalommal drágábban árulta a lucernamagot mint Mauthner és csak azután adta a Mauthner által megállapított árban, miután hivatkoztam ennek árjegyzékére és arra, hogy ez világszerte ösmerős cég lévén, annak ár megállapításában mindnyájan megnyugodhatunk.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet alakított lóheretakarító és elárúsító osztályt, ez is szövetkezet volna, de én és sok gazdatársam nem adtuk be soha a lóherét oda takarítani és eladni, hanem vettem arravaló drótszövetet, ebből csináltam a szórórostámnak szitákat és így megtakarítottam a lóherémet gazdaságilag a lehető legjobban úgy, hogy soha a magkereskedővel bajom nem történt és mázsánként megmaradt 4 koronám is és elértem mindig a lehető legmagasabb árakat.*

* Erre nézve kötelességünknek tartjuk megjegyezni azt, hogy ez a számítás adott esetben helyes lehet, de általánosságban aligha. Mert 1894. XII. 51. §-a kimondja, hogy „lóher- és lucernamagvakat, ha azok nem teljesen arankamentesek, természet céljából forgalomba hozni tilos“. Bárhogy tisztítja is azonban a

A szövetkezetben elvész az egyéni erő, beleolvad az a többségbe, néha az egyes kárarára, néha az egyes hasznára.

A magyar emberben az egyéniség igen nagy mértékben van kifejlődve, az egyéniség pedig a szövetkezetben nem tud érvényesülni, igen sok szövetkezet éppen ezért nem létesül és ha netalán létesül is, nemsokára kárral megszűnik.

Tudok esetet, amikor 3 birtokos szövetkezett és vettek egy 8 lóerős gőzcséplőkészletet, egy pár év alatt a szövetkezet megszűnt, mert mindenik első akart lenni a cséplésben, a költségek visszatérítésében pedig utolsó, a gép elromlott idő előtt, csépelni valót nem kapott és a szövetkezet felbomlott. Az egyéniség itt is nagymértékben érvényesülni akart és emiatt a szövetkezet megbukott.

Ezelőtt évekkal Kolozsvármegye mocsói járásában Magyar-Fráta és Felső-Szováth községében Hitelszövetkezet alakult, akkor szó volt róla, hogy ez a két Hitelszövetkezet nagy kárára lesz a különben szolid és nagytekintélyű mocsói Takarékpénztárnak. De nem így történt, ment és megy a Hitelszövetkezetek dolga is elég jól, a Takarékpénztár azonban azt nem érzi, vettek az emberek a Hitelszövetkezettől is kölcsönt, de sokan nem tudva megbarátkozni a Hitelszövetkezet szabályaival, a mocsói takarékpénztárból vettek fel pénzt, hogy a hitelszövetkezetet kifizessék és oda ne tartozzanak.

Ezen esetben is az egyéniség eltörpülése látszik, a Hitelszövetkezet kevesebb kamattal dolgozik és az adósnak több kedvezményt nyújt, mint a takarékpénztár — úgy de a szövetkezetnél inkább leván kötve az adós, mint a takarékpénztárnál.

A takarékpénztárnál fizeti az adós a kamatokat és törleszt is amikor van miből, a szövetkezetnél azonban kurtábban veszik és a terminusokat szigorúbban tartják meg. Többször hallottam egynemely adóstól: vettem kölcsön a takarékból 1—200 frtot és úgy le-

gazda heremagját, a teljes arankamentességet meg nem állapíthatja, nem garantírozhatja. Ezt a garanciát csak az állami olomzárolás adhatja meg és még az se teljesen. Igaz, hogy a gazda azért eladhatja magját a kereskedőnek, de mert azt forgalombahozatal előtt a kereskedőnek kell plomboztatni, előreláthatóan és általában kisebb árt fog a kereskedőtől elérni, mintha ő maga plomboztatta volna. Ennek költségét akár közvetve, akár közvetlenül a gazda viseli. Szerk.

(1002.)
MAUTHNER ÖDÖN
cs. és kir. udvari MAGKERESKEDÉSE
BUDAPESTEN,
VII., Rottenbiller-utca 33. szám.
VI. ker., Andrassy-ut 23. szám.

= A gazdák figyelmébe =

ajánl: arankamentességre állami-lag olomzárolt lucernamagot és biborherét, továbbá káposzta-repcét, muharmagot, tarlórépamagot, fehér kölesmagot, pohánkát, mustármagot, lóbabot, őszi bükkönyt, őszi borsót, szöszös bükkönyt (Vicia villosa), raffiaháncsot, mindent legelsőrendű minőségben, a legjutányosabban.

Vesz: mindenféle gazdasági magot bármely mennyiségben. =

Ajánlatok minták kíséretében kéretnek.

Még őszi szállításra
Legelsőrendű Thomassalakot

18—20% összfoszforsavtartalommal (80% citratban oldható) legalább 75% porfinomság szavatolással

felette előnyös árak mellett

ajánl a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

törlesztettem egy néhány év alatt, hogy észre sem vettem.

Mellesleg megjegyzem, hogy a nép állapotán pénzintézetek szaporításával segíteni nem lehet, a nép vesz mindenünne kölcsönt ahol kap, de vajmi ritka eset az, hogy az egyik intézetből vett pénzzel a másikat, amely talán drágább, kifizesse, nem, elkölte ezt is, elkölte azt is és utóbb a hullámok összecsapnap a feje fölött.

A moci járás — Kolozsvármegye — tevékeny főszolgabírója és akkori szolgabírója 1902. év elején Mocs központtal tészövetkezetet akart fölállítani. Össze is hivatott egy értekezletet, az értekezletre birtokos nem ment el egyetlenegy sem és a népből is, a kis emberekből, csak kevesen. A szolgabíró a főszolgabíró képviselőjében előadta a propositiót, hogy t. i. kellene egy tejszövetkezetet alakítani stb., a dolog a ma is úgy áll, ahogy akkor állott, vagyis sehogy.

A szövetkezet nem alakult meg és azt hiszem, egyhamar nem is fog megalakulni. Nézetem szerint ennek több oka van, a főbeket elősorolom.

A mezőségen a gazdasági rendszer külterjes, így gazdálkodik a nép, így gazdálkodik a birtokos is, a tehéntartásnál ezen rendszer mellett nem az a főcél, hogy sok tejet kapjanak, hanem hogy borjút neveljenek. A paraszt gazda, ha van neki 2—4 tehene, a tejet felhasználja a maga szükségletére, abból nem ad el semmit, a birtokos pedig, akinek több tehene van, 10—20—30 darab, ha fejti mind őket, a tejből, amit nem tud elfogyasztani háztartásában — vaját csinál, vagy pedig eladja ott helyben 5 krajcárón literét a nap-számos embernek, aki alig várja, hogy tejhez jusson, vagy pedig nem fejti mind a tehe-

neit, hanem hagyja, hogy szopja a borjú, mert amint említettem fennebb, a cél: a borjú nevelés.

Megengedem, hogy belterjes gazdaság mellett, belterjes tartás mellett sokkal több tejet lehetne fejni és talán több hasznot is előállítani, erre azonban sok mindenféle kiadás kell, ami keveset jövedelmező külterjes tartás mellett nem kell. Hogy sok tejet kapjunk, nagy tartás kell és istállózás, több cseléd a gondozáshoz, fejéshez. Vajjon a több kiadást fedezi-e a több bevétel? ezt eldönteni én nem tudom, én tejszövetkezéssel nem foglalkoztam soha, de panaszt nagyon, nagyon sokat hallottam az olyan gazdától, akik városhoz közel lakván — tejszövetkezéssel is foglalkoznak.

Aki beáll egy tejszövetkezetbe, annak igyekezni kell, hogy a biztosított mennyiséget mindig beszállítsa. A külterjes gazdaság mellett ezt szinte lehetetlennek tartom, májusban és ősszel megkapom talán a teheneimtől a várt mennyiséget, de közben a meleg júniusban a forró júliusban nem. Ekkor szaporítani kell a létszámot, ehhez fáradság is kell, de meg pénz is, — az elrugott tehenet csak olcsón lehet eladni, mert fejés mellett, a legelőn az nem hizik ki, pótolni kell tehát, hogy egy más fejőstehenet állítsunk be helyette. Hogy ez a körülmény nálunk lehetséges-e vagy lehetetlen? szóljanak hozzá nálamnál okosabb emberek.

Egy másik nehézsége, illetőleg gátló oka annak, hogy Mocs nem alakulhat ott meg a tejszövetkezet; a rossz utak. Aki a mezőségen lakik, így több időt töltött el ott, az tudja, mi ez az állítás, csak a második, harmadik faluból is 15—20 liter tejet sokszor lehetetlen lenne beszállítani.

Positiv eseteket tudok arra, hogy egy mezőségi bérlő ezéltől évekkal fejősteheneket tartott és a tejét Kolozsvárra szállította, még pedig vasúton. Vasútiállomása volt Virágos-völgy és a mikor jó volt az út, a tejszekeret elvitte oda egy ló vagy egy szamár, ősszel, tavasszal és sokszor télen át 4 ökör. Ilyen körülmények között a 6 kr. literenkénti ár — mert többet kapni úgy hiszem nem lehetne — bizony nem fizeti ki magát.

Továbbá vegyük számításba azt a körülményt, hogy olyan viszonyok között is, a mikor járható út van és az út milyensége nem gátol a közlekedésben — a tej beszállítása a szövetkezetbe egy embert és egy fogatot igényel és egy fél napi időt, ami minden esetre neveli a kiadást és apasztja a bevételt.

Nem akarom én azt mondani, hogy a szövetkezet rossz, azt sem mondom, hogy szövetkezeteket alkotni nem kell, csupán azt mondom, hogy azt török-szakad, erőltetni nem lehet.

Hogy minden kezdet nehéz, elismerem, hogy egyszer kezdeni kell — azt is elismerem, de specialiter a mezőségi viszonyokról beszélve — talán még nem érkezett el a szövetkezet ideje.

Gátolja a szövetkezetek alakulását itt a nép műveltségi állapota, a rossz utak és a szegénység.

Nem vagyok ellensége a szövetkezeteknek, sőt kívánom, hogy az a cél, amit a szövetkezetek maguk elibe tűztek, mentől nagyobb eredménnyel megvalósuljon — én csak egyéni nézeteimet és tapasztalataimat mondtam el.

Mózsá Attila.

AZ „ERDELYI GAZDA“ TARCAJA.

Igazságok a gyakorlati gazda életéből.

Irta: Milhoffer Sándor.

III.

226. Növendékmarha sohase szűkölködjék a takarmányban.
227. Csak akkor fejsz sokat, ha jól etetsz.
228. Kiselejtezett ökröt csak hizlalva adj el, nincs annak másképp ára.
229. Állataid szásáról meg ne feledkezz.
230. Túl sokat ne adj állataidnak, mert könnyen megbábnak.
231. A vén marha már hizlalni sem oly jó, mint a fiatal.
232. Ha rossz a takarmányod, pótdold abrakkal.
233. A száraz takarmányról a zöldre való hirtelen átmenetel a vemhes állatnál bosszúlhatja meg magát a legjobban.
234. Ne etessünk vemhes állattal oly takarmányt, mely felfúvódást vagy kólikát okozhat.
235. A fiatal gyenge állat legjobb takarmánya az anyatej.
236. Szemes eleséget darálva etess, különben sok meggy át az állaton emésztetlenül

237. Lóhús drága — ha nem is eszik meg.
238. Leromlott marhát nehéz lábra állítani.
239. Marhádnak mindegy, hogy üres-e a pajtád: megkivánja az azért a takarmányt.
240. A legelőmarha is megkivánja a szózást.
241. Ott legyen az istálló, hol közelében lehet ivóvizet találni.
242. Marhát tartani nem elég, enni is kell annak adni.
243. Marhatartó gazdának tele legyen a szé-rős kertje.
244. Kotó nem takarmány, ocsú nem abrak.
245. Jól tartott borjú háromszor annyit is érhet, mint az elcsenevészedett.
246. A takarmányra költött pénz is visszajön.
247. Nem a marha száma határoz, hanem az állapota.
248. Takarmányszűke, sovány marha.
249. A sertéssel minden ehető hulladékot értékesíthetsz.
250. Birka után nem szívesen legel más állat; megérik a szagát a fűvön.
251. A szarvasmarhának az oly legelőn, hol a fű apró, felkopik az álla, mert a nyelvvel kanyarítja körül a fűvet, s ha nincs akkora fű, hogy ezt így leszakíthassa, éhen marad.
252. Először hajtsuk a legelőre a szarvasmarhát, amit az meghagy, azon még jól

- lakik a ló, utána még talál legelni valót a birka.
253. Az oly legelőn, mit a birkával már megjárattunk, éhesen marad más marha, mert az lekopasztja a földig, az is, igaz, hogyha marad is még valami — mert talán nem legettük le egészen a fűvet — úgy a birka szaga miatt sem igen tudjuk meglegeltetni más állattal.
254. A legelőt ne addig járasd, míg a marhád éhen összeesik, hanem míg az elegendő fűvet talál.
255. A ló megrágja a keményebb abrakot is, de a szarvasmarha s birka nem, mert nincs felülről foga.
256. A lónak abrak kell mindig, mert szálás takarmányból nem tud annyit enni, a mennyire szüksége van: kicsi a gyomra.
257. Hágóállataid (kan, bika, csődör, kos) zabozd.
258. Ha szecsakázod a takarmányod, nem megy annyi veszendőbe.
259. Ha szűken vagy takarmány dolgában, úgy marháid aljszalmáját előbb a birkáid elé adhatod, hogy a finomabb részeit lerágnák.
260. Legjobb takarmány a jó réti széna.
261. Ne higgy a vemhes állat megcsudálásában: babona az nem más.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank

Részvénytársaság.

Kolozsvárt, Mátyás kir.-tér 7. sz., saját házában.

Törlesztés és közönséges jelzálogkölcsönöket nyújt hosszabb, vagy rövidebb időre Kolozsvárt, valamint megyei székhelyeken fekvő bérházakra és bárhol fekvő földbirtokra.

Az ügyleteket a leggyorsabban és legelőnyösebben bonyolítja le s a kölcsönöket minden levonás vagy külön díj nélkül készpénzben fizeti ki.

1007. II.

A mész, mint trágya.

Igen sok tapasztalatlan, kezdő gazda úgy báúik a trágyával, mint némely ember az orvosossággal, amidőn a helyett, hogy csöppenként szedné be: kiissza egyszerre az egész üveggel.

A trágya, ha túlsok, nem használ a földnek s egy némely faja, mint éppen a mész is, teljesen tönkre tehet némely földet úgy, hogy az évek során át semminemű termést nem ad és alig hozható ismét helyre.

Leginkább az agyagos földre szokták használni, hogy azt megporhanyítsa, ami sike rül is mindig, ha mértékkel használjuk; de bebizonyított tény, hogy túlsok mész az agyagos földet még sokkal keményebbé teszi, mint a milyen volt s az ilyen megrontott földre állati trágyából háromszor annyit kell hordanunk, mint közönségesen, hogy ismét némileg helyre jöjjön, ami azonban rendszerint csak két-három év múlva sikerül.

Mész olyan földekre kell csak használnunk, a melyek magukban semmi, vagy kevés meszet tartalmaznak, mert mészre a földnek szüksége van, hogy a növényzet táplálására szolgáló megkötött anyagokat felbontsa, mivel mész hiányában megtörténhet az is, hogy a trágya felbomlás nélkül elhever egy-egy földben két-három éven át és alig van némi csekély hatása.

Ha azonban ismét az ellenkező hibába esünk s a szétterített trágyának sok meszet adunk, akkor az oly gyorsan bomlásnak indul, hogy a tápláló részek nem érnek rá a talajjal egyesülni, hanem gázalakban elillanak.

Miként tehát látjuk, a mész a gazda kezében egy igen éles, két élű kés, amelyet ha okszerűen használ, úgy hasznos műtétet végez általa, de különben csak fájdalmas sebeket ejt.

Legbiztosabb a mésznek használata olyan szántóföldeken, a hol sok növényi rész marad hátra, mert azokat a mész csakhamar átváltoztatja hasznos trágyaneművé; de ott, ahol jó talajon istállótrágyát terítünk szét, egyáltalán nem tartom szükségesnek a meszet, mert

az istállótrágya már magában elég szénsavval szokott fejleszteni a vegyi bomlás céljaira; valamint nem szükséges a mész ott sem, a hol a talaj már magában veve meszes; de még ott sem, ahol a felső talaj alatt meszes réteg fekszik.

A gazdának tehát, mielőtt a mészhez nyúlna, okvetlenül és teljes mértékben ismerni kell talaját, amely ha már tartalmaz meszet, akkor inkább foszfort, káliumot és légenyt fejlesztő trágyázás által kell, hogy erősödjék.

Sok gazda ismeri a mésznek hatását és igen könnyen pálcát tör fölötté, azt mondván, hogy ha csak nem teljesen mészmentes talajjal van dolga, úgy a meszet már csak azért sem használja, nehogy az a trágyaneműt azonnal szétbontsa. Hanem hogy folyják a bomlási processzus két-három éven át, annál tovább tart a trágya hatása s annál később kell azt újjal helyettesíteni.

Ez a gondolkozásmód azonban helytelen és hátrányos, mert hiszen a gazdának azon kell törekednie, hogy a földnek adományozott trágya minél gyorsabban és minél intenzívebben hasson s a bő termésben fizessen a gazdának, aki azután szívesen áldoz újra és sűrűbben trágyáz, a helyett, hogy a trágyával takarékoskodjék és silányabb termést arasson.

Mit használ például a gazdának a trágyázás nehéz, kötött talajban, ahol az gyümölcsötlenül hever két-három éven át? De még a kevésbé kötöttben is, ahol szintén igen gyakran hosszú időn át odatlan állapotban marad.

A trágya okszerű használata a földművelés egyik legfontosabb rugója és sem elhárkodva itélnie nem szabad a gazdának egy trágyanemű fölött, a melyet még ki sem próbált, sem pedig konzervatívna nem szabad lennie és csak azért, mert még újabb trágyaneműekkel nem kísérletezett, azoknak használatát nem szabad teljesen kizárnia és a régi módszer szerint gazdálkodnia; mert hiszen a világ minden tekintetben halad, még pedig óriási léptékben halad lázas korunkban s nekünk nem szabad már csak azért sem

elmaradnunk, mert hiszen földművelő ország vagyunk s ha elmaradunk, akkor a nyugat csakhamar le fog bennünket minőségileg gyúrni, mert ők el fogják érni mesterséges úton azt, a mivel a talajban bennünket az anyatermészet megáldott.

Igy járt Oroszország az ő kender- és len-termelésével, a mely mennyiségre oly nagy, mint sehol a világon; de kivitele nem növekedik s a mit exportál is, azért sem kap megfelelő árat, mert a minőség a konzervatív őstermelés mellett messze mögötte marad a nyugat termésének.

Kredits Ödön.

A járási faiskola.

Ma már kétségtelenül bebizonyított tény, hogy hazánkban a gyümölcsstermelés is fontos tényezője mezőgazdaságunknak. Különösen pedig a legutóbbi 10-12 év alatt lett azzá, amióta t. i. a földművelési kormány minden eszközt, minden alkalmat megragad arra, hogy mezőgazdaságunk eme — eddig mostoha elbánásban részesített mellékágát — elsőrendű tényezővé emelje, olyanná, amilyen az ma a nyugati államokban fellelhető. El kell ismernünk, hogy a földművelési kormányon kívül egy némely törvényhatóságok is sokat tettek ez ügy érdekében, azonban nem hallgatható el az sem, hogy hazánkban a gyümölcsstermelésnél, habár magán viseli is az általánosság jellegét, — még mindig vannak egy némely hibák, a melyek az egészséges fejlődést, az előre haladást gátolják.

Pedig a hazai gyümölcsstermelés alapja elég szilárdan van lefektetve a mezőgazdaságról szóló 1903. évi XII. t.-cz. VI. fejezetében; a hiba tehát abban van, hogy e törvényt sok helyen még most sem hajtották végre, vagy ha igen, akkor azt hiányosan vagy czélszerűtlenül hajtották végre az illető körök. Itt vannak mindjárt pl. a községi faiskolák. Tudjuk azt igen jól — akiket a dolog közelebbről érdekel — hogy sok helyen a községi faiskolák nem igen szolgálják azt a közszélt, amire

262. Az egyik szülőállat hibás alakulása, csak a másik helyes fejlődöttsége mellett egyenlítődhetik ki valamennyire: hibás anyaállat hibás apaállattal párosítva, hibás utódot hoz létre.
263. Az anyaállat jósága épp annyit határoz egy gazda tenyészetében előforduló párosításnál, mint az apaállaté.
264. Az anyaállat ne legyen olyan kinezésű, mint a himállat.
265. A himállaton rajta legyen a himjelleg.
266. Az apaállat válogatós ne legyen: egyforma kedvvel ugorjon meg minden tenyésztésre szánt anyaállatot.
267. Csak folytató anyaállatot lehet behágnani.
268. A csendes folytatóra vigyázz; megfolyasd mig itt az ideje.
269. A lovaknál a befedezett kanczák utánpótlását kilenced napon végzik, pedig mutathozhatik a sárlás már 5-7 napra is az előző fedezés után.
270. Ha az ellés nehezen megy, hívjunk állatorvost, mert ha rendellenes a csikó vagy borjú stb. fekvése a méhben, úgy könnyen baj lehet.
271. Ha magad próbálsz az állatba nyulni, úgy olajozd meg a kezed, körmöd nagy ne legyen: áll ez akár a végbélen ke-

- resztül nyulsz be (például kólikánál), akár pedig a szülési rendelleneségen akarsz segíteni.
272. Az oly állatot, melyet tenyésztési célokra akarsz használni, a rendesnél kissé tovább hagyj szopni.
273. A csikó átlagos szopási ideje 16-17 hét.
274. A borjú átlagos szopási ideje 10-12 hét.
275. A bárány átlagos szopási ideje 12-18 hét.
276. A malac átlagos szopási ideje 7-8 hét.
277. A vemhesség tart a lónál átlagban 340 napig.
278. A vemhesség tart a tehénél átlagban 285 napig.
279. A vemhesség tart a júhnál átlagban 154 napig.
280. A vemhesség tart a sertésnél átlagban 3 hó, 3 hét s 3 napig.
281. 30-40 drb. tehenre kell 1 drb. bika.
282. 20-40 drb. sertésre kell 1 drb. kan.
283. Tenyésztésre lehet a kancát használni 3¹/₂ éves korától kezdve körülbelül 14 éves koráig.
284. Tenyésztésre lehet a csődört használni 4 éves korától kezdve körülbelül 12 éves koráig.
285. Tenyésztésre lehet a bikát használni 2

- éves korától kezdve körülbelül 7 éves koráig.
286. Tenyésztésre lehet a tehenet használni 1¹/₂ éves korától kezdve körülbelül 6 éves koráig.
287. Tenyésztésre lehet a kost használni 2 éves korától kezdve körülbelül 6 éves koráig.
288. Tenyésztésre lehet az anyajuhot használni 2 éves korától kezdve körülbelül 7 éves koráig.
289. Tenyésztésre lehet a kant használni 1 éves korától kezdve körülbelül 4 éves koráig.
290. Tenyésztésre lehet a kocát használni ³/₄ éves korától kezdve körülbelül 6 éves koráig.
291. Vemhes marha, tele jászol.
292. Répát csak vagdalva etess; egész répán megfűlledhet a marhád.
293. Elégge ki nem fejlődött állatot tenyésztésre ne használj.
294. Az elválasztás csak fokozatosan történjék; a hirtelen átmenetet megsínyli az állat.
295. Beteg állat nem tenyészállat.

(Folytatjuk.)

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi **superfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu superfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi irodája: BUDAPESTEN, IV. ker., Mária Valéria-u. 7. sz., a hová a rendelések és mindennemű kérészkódások intézendők.

Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

azok hivatva lennének; mert vannak községek még ma is, ahol egyáltalán nincs faiskola, vagy ha van faiskola valamely községben, az bizony nagyon elhanyagolt vagy rossz kezelésben részesül. Kivételesen ugyan vannak itt ott jó kezelésben részesített faiskolák is, már abban az értelemben véve, hogy annak földjét stb. megmunkálják, de hiányzik a kezelésben a teljesen speciális szakértelem s nem annyira a minőségre, mint inkább a mennyiségre dolgoznak. Már pedig minden faiskolának első s legszükségesebb feltétele az legyen, hogy tiszta fajú s az illető vidéknek megfelelő fajtájú fát termeljen, hogy a fa alanya olyan legyen, mely ugy a talajnak, éghajlatnak s ráoltott nemesnek teljesen megfelel s hogy végül a fa egyes törzsszel, jó gyökérzettel és koronával birjon akkor, amikor az állandó helyre való kiültetés céljából a gazda kezébe adatik.

Számottevő gyümölcsstermelésnek alapfeltétele tehát az, hogy a köznép kész, tehát kiültetésre alkalmas gyümölcsfát kapjon kezéhez, olyanokat, amelyek alapjuk, formájuk és ép egészséges voltukkal bizalomra serkentsék a gazdát, tehát nem az olyanokat, a melyeket még állandó helyre való kiültetés után is nevelni kell a gazdáknak, amihez különben nem is ért.

Ugyancsak a fajtisztaság az, a mire minden faiskolában törekedni kell, nincs nagyobb kára a gazdának, — ugy pénzben, mint időben — ha új ültetésű s termőre fordult gyümölcsfái nem azok a fajták, a mit óhajtott vagy a melyek a talajnak s éghajlatnak legjobban megfelelnek, a községi faiskola ne kísérletessen, hanem termeljen azt, ami vidékének legjobban megfelel.

Számos ily hibákat tudnék még felhozni, a melyek mind a mellett bizonyítanak, hogy ilyen körülmények között a községi faiskolák nem teljesítik hivatásukat ugy, a mint azt az idézett törvény útján az állam elakarta érni. Legcélravezetőbbnek mutatkozik tehát a járási faiskolák felállítására;

Ez célszerű és jogosult is, mert a községi faiskolákkal nem nagyon tudnánk boldogulni, miután a törvény a községek előtt csak irott malaszt volt és maradna ezután is.

Mindenesetre célravezetőbb irány az, ha a járási faiskolák egységes tervvel, szakértői kezeléssel termelnek és szolgáltatnak ingyen olyan és annyi gyümölcsfát, a mennyire a gazdának szüksége van és amilyent ugyancsak a gazda előszeretettel ápol és gondoz.

Tevedés volna azt hinni, hogy a járási faiskolák sokkal többbe kerülnek, mint a községié, ez csak látszólagosság, mert számolnunk kell avval, hogy amíg a községi faiskolák ugyszólván semmit vagy csak nagyon keveset tudtak termelni, addig a járási faiskolák szakértői vezetéssel mindenesetre szép eredményt fognak tudni felmutatni.

Mintha halltam azt az érvet is, hogy a járási faiskolák felállításával az iskolás gyermekek nem tanulhatnak, mert lehetőleg minden községi iskolának van annyi hely rendelkezésére, a hol a tanító, ha erre kissé hajlandósága van, a gyakorlati fogásokat mindenkori bemutathatja a gyermekeknek s ezután a gyümölcsfanemesítés és gondozásra is megtaníthatja.

És aztán nagyon könnyű szerrel lehet az ismétli iskolásokat a járási faiskolában is alkalmazni munkára napszámber mellett, vagy azokban 1—2 hetes tanfolyamokat nyitni felőtt munkásembereknek, hogy a gyümölcsfa gondozását, ápolását elsajátítsák; mert nem ott van a hiba, hogy a földmivelő ember nem

tud ojtani, hanem ott, hogy nem tanulja gyümölcsfáját gondozni.

Nem volt, nincs és nem is lehet céloim jelen szerény soraimmal kritikát gyakorolni a községi faiskolák felett s csak személyes tapasztalataimból merített nézetemnek adok kifejezést, mikor azt állítom, hogy a járási faiskolák felállításával rövid időn elérhető az a cél, hogy a jövedelmes gyümölcsstermelés mihamarább meghonosodik miáltal földmivelő népünk jóléte nagyban elő fog mozdítani.

Csérer Gyula.

Az őszi ásatás.

Sokszor hallottam már igen furcsán érvelni amellet, hogy az őszi ásatás a kertekben nem oly alkalmas, mint a tavaszi; de az érvek mindannyiszor hamisak voltak, és soha sem tudtak elterelni ama meggyőződésemről, hogy igen helyesen cselekszem akkor, midőn ősszel ásatok fel, különösen a veteményes kertemet, mert a virágos kertnél kevesebb hátrányt szül, az alábbiakból könnyen kimagyarázható a tavaszi ásatás, mint a veteményesben.

Már, ha egyéb ok nem szólhatna az őszi ásatás mellett, magában nagy faktor az, hogy ősszel mindenre jobban ráérünk, mint tavasszal, amidőn száz meg száz dologgal van tele a kezünk s éppen azért az őszi nap-szám is sokkal olcsóbb, mint a tavaszi.

Másodsorban mindenki beláthatja, hogy ha ősszel gorombán és mélyen fellazítjuk a talajt, az sokkal jobban beraktározza magába az őszi, téli és tavaszi nedvességet, mintha egyszerűen tarlónak hagyjuk meg, kemény réteggel, s ha véletlenül, valamely laza talaj még elég nedvességet szed is magába felástanul télen át: vajjon nem vétek-e azt tavasszal az ásással felforgatnunk s ezáltal való-sággal készakarva kiszáritanunk.

Továbbá nagyon természetes azon körülmény is, hogy ha nehéz talajban, amelyre még esőt is várunk tavasszal mielőtt felásuk, végezzük a tavaszi ásatást, annak hantjai úgy össze vannak állva, hogy a talajnak nincs sem alkalma, sem ideje a szellőzésre, amelyre pedig okvetlenül szüksége van.

És mennyivel hatásosabban nyilvánul a téli hideg jótékony ereje is az ősszel felásott földre, mint arra, a melynek felszine kemény és bele sem hatolhat.

Kétszeres, vagyis tavaszi és őszi ásás oly növényzet alá ajánlatos, amely csak igen későn érik be és gyökérzete mély, milyen a sárgarépa, petrezselyem és rokonai.

Őszi ásásnál azonban mint említettem, goromba rögtöt kell hagynunk s nem szabad sem az ásó, de még kevésbé a gereblye segítségével a rögtöt szétapritani, mert ezáltal elzárjuk a talajtól egyrészt a levegőt és a fagyot, másrészt pedig nem bir a nedvesség oly szabadon behatolni.

Az őszi ásásnál a gaz és gyom gyökérzete is a felszínre kerül s jórésze elpusztul télen át, a tarack és zsurló kivételével, amelyet kézzel kell iparkodnunk kiirtani úgy ősszel, mint tavasszal az elgereblyezés alkalmával.

A trágyázást is jobb, ha az őszi ásással együtt végezzük, mert a trágya télen teljesen szétbomlik a hideg által s mire a tavaszi ásás vagy mondjuk forgatás alkalmával a talajban szétoszlik, mindennemű tápanyaga értékesül; míg ellenben ha télen át kemény földre terítjük szét, igaz, hogy a fagy által felbomlik, de tavasszal, az egyszerű ásás alkalmával nem lehet oly egyenletesen elosztani.

Azért teljesen hibás az a nézet, hogy a tavasszal átforgatott trágya sokkal hasznosabban értékesül a növényzetre, mint az, a melyet az őszi ásás alkalmával adunk a talajnak, mert bizony gyakran még az is meg-esik, különösen lótrágyánál, hogy az nem bir felbomlani tavasszal s csomósan fekszik a felszín alatt és kérelhetlenül eléget mindenféle növényt, amely gyökerét természetesen belebocsátja.

Azt hiszem, hogy ennyi érv elegendő arra nézve, miszerint mindenkit meggyőzzek a kert őszi felásatásának előnyeiről.

Kr.

Tudnivalók a katonai szállítások körül.

A cs. és kir. közös hadügyminiszterium meghagyása folytán az 1903—1904. évi élelmezési biztositások foganatosítása végett a következő közöltetik:

1. A katonaelelmező-raktárak saját kezelésére szükségelt termények és élelmezési cikkek fedezése történik

a) üzletszerű beszerzés által első sorban termelőknél (gazdasági egyesületeknél) határidőre való átszolgáltatás és kifizetés mellett, mely célból a termelők részéről való ajánlatok még a biztosítási tárgyalások nyilvános kihirdetése előtt fogadtnak el (előzetes vevés),

b) a kenyér és zabszükségletek egy részének a katonai élelmező-intézetek által termelőknél való közvetlen beszerzésével azonnali szállítás és kifizetés mellett (kézbevásárlás),

c) az a) és b) pontok szerint elő nem állított szükségleteknek általános pályázás útján való beszerzése által, minél termelők és gabonakereskedők ajánlatai elfogadtnak (versenyvevés)

2. A mellékelt kimutatásból az élelmezési cikkeknek a saját kezelésre es az állomás szerinti árendálásra hozzávetőleg szükségelt mennyiségei láthatók és a pontos szükséglet, valamint ennek mi módon szándékolt fedezése idejekorán fog tudtul adatni.

Ezen szükségletre a termelőknél kenyérré való gabonaszállítására, azután zabnak szállítására, és bérlet útján történendő átadására vonatkozó előzetes vevési ajánlatok fojó évi augusztus 15-étől, szeptember 15-ikéig, a szénára vonatkozó ajánlatok június 1-ő felében e hivatalnál nyújtandók be.

A fára és szénre vonatkozó ajánlatok benyújtása a nyilvános tárgyalás kihirdetése előtt (mintegy június közepéig) akadályba nem ütközik.

Az 1/b) pont alatt említett kézi bevásárlások mindjárt a kicséplés után kezdődnek.

3. A vonatkozó hirdetményeket a hadbiztonság idejekorán közzéteszi. Ezen kézi bevásárlások eszközzésére a következő alapelvek szolgálnak:

a) ajánlattevésre — írásbelileg vagy szóval — tetszésszerinti gabonamennyiségre nézve, minták (legalább egy fél kilogramm) előmutatása mellett, vagy az árúnak a bevásárló élelmezési intézethez szekérral való szállítás által minden gazda és a gazdák minden egyesülete jogosítva van.

b) mintáknak előmutatásától felmentésre vonatkozólag — raktárszerű minőségű gabonát illető írásbeli ajánlatoknál aztán a mezei gazda — minőség kimutatása végett az 5. pont határozatai mérvadók.

Ezen utóbbi kimutatás előterjesztésétől csak azon esetre tekinthető el, ha az ajánlattevő az élelmezési intézet előtt ismeretes, ha gazdai minősége a raktár előtt ismeretes bizalmi térfi által igazoltatik, vagy ha egyébként kétség nem forog fenn a fölött, hogy az illető saját termésű tulajdonát ajánlja.

c) az eladandó árú rendszeren az élelmezési raktárig ajánlandó; azonban ajánlatok ingyen szállítással vasúton, hajóval, vagy a kikötőhelyig is elfogadhatók,

d) az árban való megegyezés az élelmezési intézet kezelési bizottsága által vásári szokás szerint történik.

Az árú létrejött vétel után azonnali átvétetik és kifizettetik

4. A termelőknél azonban szabadságukban áll, hogy annak idején a kihirdetendő nyilvános biztosítási tárgyalásokon részt vegyenek.

5. A termelők továbbá a következő határozományokra figyelmeztetnek:

a) a beszállítandó élelmezési cikkeknek legalább raktárszerű minőséggel kell birniok. Az ön-maga termelt termékek átadása szolgál alapelvül; vásárolt árú szállítása saját termelésüek helyett pedig csak kivételképpen azon esetben engedhető meg, a mikor az önmaga aratott termékek kiszolgáltatása

SÁRGA KRISTÓF
A legnagyobb választékban és a legjutányosebb árban kaphatók:
Férfi, női és gyermek fehérneműk és harisnyák.
Különlegességek: dus választék minden kivételű divatos férfi és női ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kezek- és finom zsebkendőkből.
Elvállal kihazasítási vagy magán szükségére kívánt mindenféle fehérneműek pontos elkészítését, kitűnő szabás és Valódi késmárki lendamaszt asztalmű 25% gyári áron alól kapható.

fehérnemű és vászonraktárában Kolozsvárt, Deák-Ferenc-u. (Belközép) 3. sz.
Szönyegeket minden fajtában és minőségben, u. m.: szalonn, fali-futó-, ágycelibe-, és pamlagszönyegeket továbbá valódi **Linoleum** minden széles-ség és nagyságban.
Házai pokróczok, utazó- és gyapju-takarók a leg-olcsóbbtól a legfinomabbig.
Amerikai önműködő ablak-függönyök (roletták) minden nagyságban kaphatók!
és jó összehajlítással legnagyobb figyelem fordíttatik.
1005.

idegen, a termelők által le nem győzhető befolyások által lehetetlenné válik.

Szintűgy a szállító üzlet más vállalkozóra való átengedése (cessió) el van tiltva.

b) Vétéleknél a termelők által az ajánlatokkal együtt az ajánlott cikkek mintái is csatolandók. Ezen minták előterjesztésétől csak azon esetben tekinthetők el, ha az ajánlott cikkek minősége az ajánlatban külön raktárszerűnek jelöltetik és az ajánlattevők a hadseregigazgatással már előbb üzleti összeköttetésben állottak, miből kifolyólag feltehető, hogy azoknál a raktárszerű minőség lényege felől kértely nem uralkodhatik

Az ajánlatokkal egyidejűleg a maga aratott termékek mennyiségéről szóló bizonyítványok nyújtandók be, melyek azon gazdák részére, kik valamely gazdasági egyesület tagjai, ez utóbbi azon gazdák részére pedig kik olyan egyesülethez nem tartoznak, az I. fokú politikai hatóságoktól állítandók ki.

Községek és gazdasági egyesületek az ily bizonyítványok előállításától felmentetnek.

c) Vásárolt gabonának gazdasági egyesületek és testületek tárházából való átvétele próbaként megengedtetik, ha az átveendő gabonamennyiség legkevesebb 500 mm-t teszen.

d) A gazdasági testületek és egyes gazdák, ugymint a községek a saját erővel, illetőleg készítményekkel elérni képes szállítási eredményre való tekintettel bánatpénz vagy biztosíték fizetése alól fel vannak mentve:

a nyilvános tárgyalásoknál a községek és termelők, a minőségre és árakra nézve másképpen egyenlő ajánlatoknál előnyben részesülnek más ajánlattevőkkel szemben.

Előzetes és versenyvásárlásoknál a szükségesleti mennyiségek részére is tétethetnek eladási ajánlatok, még pedig lefelé 100 méterházig, míg az élelmezési raktárak kézi bevásárlásánál még kisebb mennyiségek vétetnek.

6. Az ajánlatokban, a melyek szabott határidőre szólnak, az ajánlott gabonának származása mindig kimutatandó. Kenyérnek való gabonára vonatkozó ajánlatok az ajánlott mennyiségtől eleső korpa átvételének fentartása mellett nem jöhetnek tekintetbe.

Rovaroktól megszánt gabona semmi esetre sem vétetik át.

7. A nyugtábejegyzést minden üzletszerű bevásárlásoknál a katonagazgatás fizeti.

8. A termelőknek a katonagazgatás élelmezési biztosításain való további részvétele céljából egyes csapatok részére — beleegyezésével és kedvező ajánlatoknál a takarmánycikknek, különösen széná és szalma biztosítása a termelőknél történendő egyenes megszerzése útján átruházható.

Kell azonban, hogy az illető termelő el legyen látva elegendő készletekkel esetleges nagyobb szükséglet (mozgósítás stb) esetére is.

9. Fenti határozmányokról szíveskedjék a közsegeket és termelőket értesíteni és utóbbiakat egyszerűsmind meghívni, hogy úgy az előzetes bevásárlásoknál ajánlatok benyújtása által — a 2. pont alatt kijelölt határidőben, mint pedig a nyilvános biztosítási tárgyalások alkalmával részt vegyenek.

KISEBB SZAKKÖZLEMENYEK.

+ **Vén fák védelme.** Gyakran látunk történelmi nevezetességű nagy családi vén fákat, melyeket kegyelettel őrzünk, tönkre menni.

Az ily fák vesztének rendszerint odvasodás az oka, mely által törzsük elgyengül s a szélvész könnyen kidöli őket.

Hogy minél tovább őrizhessük meg a kegyelet fáit, szükséges elsősorban kitisztítsuk szorgosan az odut és eltávolítsunk belőle minden málladékokat és földrészt.

Ekkor az odu belső falát vastagon és többszörösen bevonjuk kátrányréteggel s azután téglával befalazzuk és közeit szorgosan kitöltjük cementréteggel, úgy, hogy a fa törzse visszanyerje eredeti alakját és megmaradt törzsének támasza legyen.

A féltett ágakat alá kell támasztani még pedig oly formán, hogy 5-6-8 vasoszlopot állítunk fel a törzstől megfelelő távolságban a fa körül és vasgerendázattal támasztjuk alá az ágakat.

A felsőbb ágakat, ha szükségét látjuk, a fa sudarához kell erősíteni, még pedig oly formán, hogy az ágakra gyűrűket húzunk, a

melyeket csavar segélyével megtághithatunk, vagy megszoríthatunk. Ezekbe a gyűrűkbe fűzünk hosszúszerű szárláncoakat s azoknak segélyével kötjük fel az ágakat.

Kiváló gondot kell fordítanunk arra, hogy minden, a fa kérgén lévő lyukat cementtel kitöltsünk, erősen bekátrányozzuk és horganylemezzel, horganyozott szögek segélyével befödjük, kívülről ismételtlen bekátrányozván, nehogy a fa kérgébe nedvesség szívároghassék s belső rothadás következhesék be.

Gondoskodnunk kell továbbá, hogy száraz időben a gyökérzet elég nedvességet kapjon.

K. Ó.

+ **A must kezelése szalmiakkal.** Igen gyakran, különösen esős, hideg idő alkalmával megtörténik az, hogy a must nem forrja ki magát s egyáltalán a forrás nehezen megy végbe.

Ilyenkor az a hátrány keletkezik, hogy a cukortartalom egy része télen át vagy a tavasz folyamán nem széssző változik át a borban, hanem nyálkás anyaggá, amely megakadályozza a bor megtisztulását — vagy ha az végre meg is tisztul sok lefejtés után, azért fényt sohasem nyer.

A bor akkor lesz legjobb és legszebb, ha a must egyenletesen és gyorsan forrhatja ki magát; ha ebben megakadályozzák, akkor még június, július, augusztusban is forr a bor és zavaros.

Ennek elkerülése céljából, hogy biztosak legyünk dolgunk felől, legjobb a mustot szalmiakkal kezelni, amely annak sem izt nem ad, sem egyébként el nem rontja még akkor is, ha szüret alkalmával hideg időjárás van.

E célra, minden hektoliter mustra 20 gramm szalmiákot számítva, azt a must közé keverjük, megjegyezvén, hogy mindenestre azalatt az idő alatt, míg a must édes. Legokosabb nem kísérletezni s kivárni, vajjon mit csinál a must, hogyan forr, eléggé kiforrt-e? mert hiszen ezt megítélni úgy is föltette nehéz; azért legokosabban teszünk, ha lelkiismeretünk megnyugtatósára, minden hordóba azonnal beleteszszük a kellő adag szalmiákot, még mielőtt a must forni kezd. K. Ó.

JOGI TANÁCSADÓ.

Felelet T-r-nak. Ha az eladott sertés leölés után borsókásnak találattik és e miatt a hatóság azt elkobozza, illetőleg megsemmisíti, akkor az erdélyi részekben még ma is érvényben levő osztrák polgári törvénykönyv rendelkezései szerint az eladó 8 napon belül teljes kártérítéssel tartozik a vevőnek. Ilyen esetben tehát legjobb az ügyet békés úton elintézni.

A tulajdonosnak szabadságában áll a borsókás sertés húsát is felhasználni, mert arra nézve semmiféle törvényes intézkedésünk nincs, hogy a magánfogyasztó köteles lenne a borsókás sertés húsát megsemmisíteni, illetőleg az esetet a hatóságnak bejelenteni. Ha azonban a sertést eladja és a vevő — akár mészáros, akár más — leölés után a hatóságnak jelentést tesz arról, hogy a sertés borsókás és akár ilyen bejelentés folytán, akár a hivatalos vizsgálatok rendjén a hatósági állatorvos megállapítja a borsóka-kórt, akkor a hatóságnak nemcsak, hogy jogában áll, hanem kötelessége az ilyen húst megsemmisíttetni. Kővér sertések zsírja hatósági felügyelet mellett kisüthető és forgalomba bocsátható, de a töpörtyü szintén megsemmisítendő, vagy azonnal szappanfőzésre használandó.

Ebből folyólag az eladó a borsókás ser-

tés húsát vissza nem veheti, következőképpen a mészáros sem adhatja vissza, mert neki már a közegészségügyi törvény rendelkezései szerint kötelessége az ilyen esetet a hatóságnak bejelenteni, mit ha elmulaszt, súlyos becszámítás alá eső kihágást követ el. A mészáros tehát a hatóság tudta es engedélye nélkül az ilyen hússal nem tehet semmit, se el nem adhatja, se a tulajdonosnak vissza nem adhatja. Azért biztosítja neki a törvény a teljes kártérítést, hogy közegészségelleni kihágást ne legyen kénytelen elkövetni.

Ha tehát az eladott sertés borsókásnak találattik és ha ezt állatorvos állapította meg, akkor kártérítésre kötelezhető, viszont azonban az eladott sertés szalonnájának kisütése felett a hatóság hozzájárulásával szabadon rendelkezhetik. A mészárosnak ahhoz nincs joga, hogy az ilyen sertésnek bármely részét vissza tartsa vagy felhasználja és ha ezt mégis megteszi, akkor önként lemond kártérítési kéréséről, mert az eladót kétféleképpen károsítani nem lehet. Ilyen módon csak közös meg egyezés útján, vagyis új alkú alapján lehet az ügyletet lebonyolítani anélkül, hogy az eladó jogtalanul ne károsíttassék.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kis hirdetések című rovatunkra felhívjuk olvasóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenki hirdethet s az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is felírható. A hirdetési megrendelés minden számla legkésőbb csütörtökön délig a kiadóhivatalhoz juttatandó.

Komlóvásárcsarnok Segesvárt.

A *Segesvári Komlótermelő Szövetkezet* nagy fontosságú és kiváló hasznú intézményének, a vásárcsarnoknak a komlótermelő és eladó tagok részére való használatánál a következő *vásárcsarnok-szabályzatot* állapította meg:

1. A vásárcsarnok rendjéért a csarnok mindenkor felügyelője felelős, a ki minden esetben az ügyvezető-igazgatónak tesz jelentést.

2. A vásárcsarnokban dohányozni tilos.

3. A vásárcsarnokba bárki által beállított komlót a felügyelő zsákonként számba veszi s jelzi. Minden tételről a *raktár-könyvbe* feljegyzést tesz s ha a fél kéri, a berakott komlóról elismervényt, illetve nyugtát ad.

4. A kiállított komló után a tulajdonos *20 (husz) fillér általányt fizet* a beállításkor zsákonként s a befizetésről nyugtát kérhet.

5. A MÁV. vonalokra adott szállítási kedvezmény a következőképp érvényesül:

a) a kedvezményt igénybe vehetik a komlószövetkezet tagjai s pedig a termelő helyről a segesvári komlóvásárcsarnokba címezve; Segesvárról az ország határáig vagy valamely hazai sörgyár leadó állomásáig a MÁV. vonalokon;

b) igénybe vehetik vevők, eladók, ha a komlót szövetkezeti tagtól vették, s attól igazoló levelet felmutatnak az ügyvezetőség előtt;

c) a MÁV. segesvári állomása csak azon esetben továbbíthatja kedvezményes tarifával a komlót, ha arról a szállító a szövetkezet által kiállított „Igazolványt” mutat fel. A termelő helyről Segesvárra a *vásárcsarnok címére* küldött komlótételek a szállítási kedvezményt *igazolvány nélkül élvezik.*

d) A szállítási kedvezményre reflektáló komlótétel után feladója zsákonként 20 (husz) fillért fizet a szövetkezet pénztárába: ha a komló szövetkezeti tagtól származik;

e) olyan szállító, ki nem tagja a szövetkezetnek s nem szövetkezeti tagtól vásárolt komlót akar Segesvárról tovább szállítani.

ELSŐ MAGYAR TEJGAZDASÁGI GÉP- ÉS ESZKÖZGYÁR

FUCHS és SCHLICHTER BUDAPEST, VI., Jász-utca 7. szám.

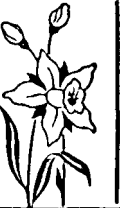
Tejszövetkezeti berendezések

közl erő- és gőzhajásra, úgyszintén mindennemű tejgazdasági gépek és eszközök a legjobb kivitelben és legjutányosabban szállítva

Teavajat

határtalan mennyiségben veszünk.

Árjegyzék és költségvetés ingyen és bérmentve.

zsákonként a szövetkezeti pénztárba 50 fillért tartozik fizetni. Ha azonban nem szövetkezeti tag komlója átmege a vásárcsarnokon, úgy zsákonként csak 30 fillér fizetendő a kedvezményes igazolványért.

7. Vadkomló nem rakható be a vásárcsarnokba s vasúti szállítási kedvezményt nem élvezhet.

A raktár-könyvet, a nyugta (elismervény) könyvet s a raktári pénztári jegyzéket a felügyelő vezeti. A raktári díjából belolyó összeg minden vásárnap nyugta ellenében a szövetkezeti pénztárnoknak adandó át.

Valamennyi raktári jegyzéket minden hétfőn az ügyvezető átvizsgálja s ellenjegyzi: s végül az összes bejegyzésekről a decemberi igazgató-választmányi gyűlés elé jelentést terjeszt be.

Szemle.

A magyar föld.

Mikor most nálunk a politikai élet folyama zubogva kavargó és hol toronymagasságú dagálya fenyeget elsöpréssel, hol sekélyes apálya elpusztítással s a közgazdasági élet működésében stagnál, fejlődésében megáll, a külföldről hazánk egy jeles barátjától szállintó szó felénk. *Max Wirth*, a kitűnő hírnémet közzgazda a *Münchener Neuester Nachrichten* hasábjain küldte legutóbb felénk ezt az okos, baráti érzéssugallta üzenetet, melyet úgy reprodukálunk, ahogy azt képesek vagyunk:

— En úgy látom, hogy Magyarország nem azon az úton halad, amelyet többé magammal már évekkkel ezelőtt, akkor, mikor a Wekerle-féle valutaszabályozás közben állott, kifejtettem. Ez az én akkori álláspontom nem volt új, mert előttem sokan mondták úgy magyarok, mint idegenek, akik közül elegendő, ha Paul Largiere jeles munkájára hivatkozom, melynek alaplétele tudvalevőleg S'Herminier híres mondása:

— A Vienne on ne pense pas.

Bécsben nem gondolkoznak, de sajnos, most már Magyarország sem gondolkozik. Mert mit bizonyít a múlt és jelen? Nem kevesebbet, minthogy az osztrák-magyar birodalom súlypontja Magyarországon fekszik, abban az áldott magyar földben, mely százszor leverette, százszor eltiporva, török rabigában, az orosz cár lába előtt és az osztrák hódoltságban egyformán kincs, érték maradt, vetekedett Rodésia és Kimberley gyémántjaival. Ezt a földet el nem ronthatja semmi és hogy a magyarok — ez az egyedül álló faj — ma is léteznek, annak oka az, hogy jól használták ezt a földet. Szomorú, hogy ma már nem használják jól. Az én nézetem az, hogy Magyarországon minden a földre támaszkodik. A magyar pénzpiacnak, a magyar pénzügyeknek igen szép hitele van a külföldön, de ezt nem kifogástalan üzleti tisztességüknek, ügyes szakembereik tudásának, bő üzleti körüknek köszönhetik, hanem annak, hogy visszamenőleg már első-második ágon minden a földre támaszkodik. Valaha, mikor az amerikai terménypiac még nem terjeszkedett Európa felé, valamennyi közgazdasági szakmunka megegyezett abban, hogy a kontinens magtára Magyarország. És ezt a pozíciót még ma sem vesztette el ez az áldott földterület, csak lakói nem élnek elég ügyesen fegyverükkel.

Mit csinálhatna ma Magyarország? Első sorban földjét használhatná ki, hogy ennek intensív művelése révén megszabaduljon államadóságaitól, vagyont gyűjtsön s döntő pozíciót foglaljon el a világ pénzpiacán. Ipar, kereskedelem, talapítás, kivitel ügy — minderre szűz talaj Magyarország, mely felé epeve néz minden alkotni vágyó nemzetgazdász. Ezernyi alkalom kínálkozik ma a Tiszamenti országban arra, hogy nagyot, örökkön maradandót alkosson az, ki erre hivatva van. De odaát senki sem gondol erre. A Lajtnán túl, amennyire a híradásból

tudjuk, politikai eredményekért (Concessionen) folyik a harc, mintha mindez együtvéve többet érne tiz új malomnál, a magyar föld külön vámterületénél vagy szervezett kereskedelménél.

*

Chamberlain riadója.

Mikor Chamberlain József letette a gyarmatügyi miniszteri tárcát, a miniszterelnökhöz intézett levelében bejelentette, hogy ezt azért cselekszi, mert így szabadabban harcolhat gazdasági programjáért. Ennek a programnak alapja, hogy Nagy-Britanniá szakitson eddigi szabad kereskedelmi politikájával és kedvezményes vámok révén fűzze szorosabbra a kapcsolatokat az anyaország és gyarmatai között. Chamberlain a napokban Glasgowban mondott nagy beszédével megkezdte a bejelentett küzdelmet. Azt hirdette, hogy Nagy-Britanniá elveszíti a nemzetek között elfoglalt pozícióját, ha terve megbuknék. Ennek bizonyításául kimutatta, mennyire stagnál az angol kivitel külföldre, mennyire emelkedik a külföldi bevétel Angliába (harminc év alatt 63 millió font-ról 149 millióra), míg a kereskedelem a gyarmatokkal sokkal kedvezőbbben alakul. Ezért a politikai szemponttól eltekintve, gazdaságilag is a kereskedelmet a gyarmatokkal itéli az angol kereskedelem legfontosabb részének, a melyet mindenáron istápolni kell. Tervéből részleteket is közöl, úgy, hogy most már világosabban látjuk azt. Nyerstermények vámentesek maradnak; külföldi *gabona két shillinget* (egy shilling körülbelül 1 korona 20 fillér), *liszt, ennek megfelelő vámot, tejtermék, hús*, (disznóhús kivételével) *5%*, *kézműárúk 10%* vámot fizetnének. Az élelmiszerek megvámolása elől tehát nem tér ki, hanem ellen-súlyozhatónak véli a gyarmatok bevitelének megkönnyítése által. Ezen az alapon úgy számítja, hogy az új vámrendszer egy család életfentartásának költségeit naponként egy centtel, azaz évenként három shillinggel és 65 centtel drágítaná meg. Ezt a terhet azonban a birodalom nagysága és hatalma érdekében könnyen elviselhetőnek véli, annyival inkább, mert számítása szerint az új rendszer 4–5 millió embernek szerezne existenciát.

Ma még senki sem tudja, mi sors vár a Chamberlain terveire; de hogy megvalósulásuk esetén a magyar mezőgazdasági termények kivitelét érzékenyen érintenék és ezáltal a mezőgazdaságra is kihatólnak, az bizonyos. Nem árt tehát, ha figyelemmel kísérjük az angolországi eseményeket.

*

— **Diszdoktorrá avatás mezőgazdasági érdemekért.** Hogy mennyire megbecsüli a külföld a mezőgazdasági tudományt, annak ékes bizonyítéka a hallei egyetemnek az Omge-hez érkezett értesítése. Az ottani egyetem ugyanis Elffa báró kir. kamarást az egyetem érdekeinek és a mezőgazdasági tudománynak előmozdításáért a „doktor philosophiae“ tiszteletbeli címével ruházta fel. Ezt a megtiszteltetést a kitüntetéssel különösen az által érdemelte ki, hogy az egyetem gazdasági intézetének állatkórházát megfelelő, a modern igényeket teljesen kielégítő intézménnyé tökéletesítette. Ez a kitüntetés különösen azért bir kiváló jelentőséggel, mert ezáltal elismerte az egyetem a mezőgazdasági tudománynak a philosophiai tudománnyal való egyenjogúságát.

— **A közös vámterület ellen.** Az alsó-ausztriai mezőgazdák szövetségének közgyűlése, melyen több tartománygyűlési képviselő, valamint a gazdasági érdekeket a kereskedelmi szerződés kötésénél óvó központi bizottság elnöke, *Hohenblum* lovag is jelen volt, egyhangu határozatot fogadott el, amely kimondja, hogy az *osztrák gazdaság nem viseli el tovább a Magyarországgal való közös vámterületet.* Az osztrák kormányt és a Reichsrath mindkét házat az ausztriai mezőgazdaság lét érdekében kéri a gazdasági elvállás létesítésére, mely mind a két államnak követelése. Szerintük a gazda-

sági elvállás és az ezzel megteremtett önálló osztrák vámterület az *osztrák mezőgazdaság helyzetét lényegesen javítani fogja.*

— **Gyümölcsvásár.** A kézdi-járás gyümölcsstermesének értékesítésére a Kézdivásárhely és vidéke gazdasági egyesülete folyó év október hó 8-tól 14-ig Kézdivásárhelyen, az állami elemi iskolák tornacsarnokában gyümölcs-kiállítással kapcsolatos gyümölcsvásárt rendez, amelynek célja az ideai gyümölcsstermes értékesítése és annak bemutatása, hogy egy fajta gyümölcs nagyobb mennyiségben is vásárolható s így a vidék gyümölcsstermesének állandó vásárlókat szerezni. Az eladandó almából, körtéből és szilvából 5 kilo súlyú minta gyűjteményt ládába vagy kosárba csomagolva kellett az *egyleti titkár*hoz beküldeni. A beküldött mintagyűjteményen jelzendő volt, hogy hány hektoliter vagy mmáza van ugyanoly minőségű eladó és mennyi a hektoliter vagy mázsa szerinti ár. Ha valamely kiállítóknak több fajta almája vagy körtéje van, minden fajból külön mintát kellett beküldeni, még pedig, mivel idegen vásárosok a minőség szerint vásárolnak, helyes az, hogy a termelő ugyanegy fajból kiválogatva I. és II. rendű minőséget külön állít ki. A kiállított gyümölcs után díjat vagy kiállítási költséget a kiállító nem fizet.

— **Malacok szállítása téli időben.** Az osztrák-magyar vasutak árú kezelésére vonatkozó közös megállapodások szerint sertéseket vagy emeletes kocsikban, vagy fedett rácsos ajtójú kocsikban kell szállítani. Ha kivételes esetekben rácsos ajtó nélkül való fedett kocsit kell használni, akkor az egyik ajtó teljes nyitvatartásával és a másiknak a hosszabb záró kapcsolásával kell eleget lenni. Mivel ilyen szállítási mód mellett a malacok hidegebb időjárás idején, nagyobb érzékenységüknek fogva, meghűlésnek vannak kitéve, az osztrák vasúti miniszterium a belügyi és földművelésügyi miniszterekkel együttesen elrendelte, hogy a feladónak a fuvarlevélre kifejezendő kívánságára a nem tartályokban földolt malacok téli időben rácsos ajtótlan fedett kocsiában szállítandók. A levegőmozgás lehetővé tétele végett azonban ilyen esetekben is nyilvántartandók a kocsi szellőztetői, illetőleg ha a kocsinak szellőztetője nincs, egyik ajtó a hosszabb zárókapocsra kapcsolandó.

— **Szavatosság a sertésvészben elhullott sertésért.** Elvi jelentőségű határozatot hozott a bpesti keresk. és váltótörvényszék mint felbevezési bíróság azon kérdésben, vajjon az eladó az átadás után rövid időn belül sertésvészben elhullott sertésért kártérítéssel tartozik-e vagy sem. Sem Kőbányán, az ott érvényben levő és miniszterileg jóváhagyott szokások alapján, sem a sertésvész kiütése után a Ferencvárosban, létesített Konzumpiacon az eladó nem volt és nem felelős az átadás után elhullott sertésért s így azért sem, ha az elhullás oka sertésvész volt. Midőn a főváros 1902-ben a sertésközvágóhidat létesítette, a hentesek ezen újonnan létesített piacon e szokást megdönteni parkodtak és kártérítési követelésekkel léptek fel a sertésvészben elhullott sertésekért. A hentesek jogtanácsosuk útján pereket indítottak a bizományosok ellen, mely perekben a bpesti keresk. tszék mint felbevezési bíróság végeredményesen aképp döntötte el, hogy az eladó az átadás után vészben elhullott sertésért felelőséggel nem tartozik, mert egyrészt ez az üzleti szokás most is és e piacon is fennállónak tekintendő, másrészt mert a vevő ezen a piacon vásárolván, vélelmezheti, hogy a sertésvészszel lehet inficiálva.

— **A száj- és körömfájás.** A lefolyt héten a ragadós száj- és körömfájás ismét 65 községben lépett föl, úgy, hogy az október hó 4-iki kimutatás szerint 861 község és 6043 udvar volt ezzel a járványos betegséggel fertőzve. Tagadhatatlanul nagy szám ez, de kétségkívül már rég kisebb lehetne, sőt nyilván ez az egész ragadós betegség is meg lett volna az országban szüntethető, ha a gazdaközönség

és a községi előjárások a fertőzött állatok elkülönítésére azt a gondot fordítanak, ami tartozó kötelességük. Ha az erre illetékes ténnyezők az elkülönítésre vonatkozó köteles óvrendszabályt olyan gyakran megszegik, akkor természetesen hiábavaló az állategészségügyi hatóságok minden, bármily jóhiszemű és elővigyázatos törekvése; mert az állategészségügyi hatóságok eredményt csak úgy érhetnek el, ha a gazdaközönség és a községek pontosan betartják az óvintézkedéseket. Ha a gazda és állattartó közönség tényleg, az útastásokhoz szorosán alkalmazkodva, a hatóságokat a járványok megszüntetésére irányuló törekvésében támogatná, akkor a záratok föloldhatók, a vásárok megtarthatók volna s az állatforgalom is élénkebb lehetne.

Lóvásárlás a királyi udvar részére.

Zabolán — mint onnan írják — folyó hó 3-án gróf Mikes Ármint lótenyésztése igen szép figyelembe részesült. Ekkor érkezett oda a királyi udvartartás részéről egy lóvásárló bizottság élén, Kleinschrodt első udvari főállatorvossal — megtekinteni a gróf lóállományát és ménesét. A látottak a legjobb benyomást tették a szemlélőkre és négy lovat, darabját átlag háromszáz koronáért meg is vásárolták. A bizottság kijelentette, — hogy a megvásárolt lóvakból egy hátsó ló a király, — egy pár hátsó ló a trónörökös használatára szereztetett be. Ezenkívül a ménesben lévő lovak közül is többet kijelöltek a jövő évben való átvételre, s nagy elismeréssel nyilatkoztak a havasi legelőn nevelt edzett ménesről.

Baromfikolera.

Bajorországban legutóbb törvényileg szabályozták a baromfikolera elleni védekezést. A rendelet szabályozza a helyi hatóságok teendőit ezen betegségek továbbterjedésének meggátlása tekintetében és egy függelékben a baromfi kiállítások állatrendőrségi ellenőrzéséről szól. A 10. §. a baromfi szállítmányok közt talált gyanús állatok elpusztításának és a gyanús szállítmány elkülönítésének módját állapítja meg.

26 éves tyúk.

Érdekes lesz a közel napokban megnyíló nagybecskereki baromfikiállításán egy 26 éves tyúkmatrona, melyet tulajdonosa Juhász Péter felső muzslyai lakos fog kiállítani. A tyúknak mint szemtanuk írják olyan nagy sarkantyúja van, mint egy öreg kasszának. A tyúkot Juhász Péter anyja fiatal korában azért szerette meg, mert a más tyúkok által elhagyott fiatal csibéket mindig maga köré gyűjtötte s vezette, gondozta azokat. Sokszor 70—80 idegen csibét is vezetett. A tyúk különben két évvel ezelőtt teljesen megvakult s úgy itatják, hogy csőrét a vizesedénybe bele mártják, az eledelt pedig szakajsztóban rázzák elébe, melynek hallatára odajön s így elébe tartva eszik. Mindenesetre ritka példány ez a baromfiak világában.

A legizlésebb fényképek és nagytások készülnek Ferenc és Társa műtermében Kolozsvár, Wesselényi-Miklós-u. 15. sz. alatt Jutányos árak, pontos kiszolgálás.

Piaci és vásári ártudósítások.

(A beküldött különtudósítások nyomán összeállította: az Erdélyi Kereskedelmi Társaság.)

Budapesti szurómarhavásár, október 8.

Felhajtott: 516 drb. élő borju, — drb. leölt borju, 29 drb. növendékmarha, — drb. élő bárány, — drb. leölt bárány. Árjegyzék: Elsőrendű élő borjukért 96—104 fillérig, kivételesen 108 fillérig, középminőségű élőborjukért 84—94 fillérig, leölt borjukért — fillérig, rugott borjukért 60—80 fillérig, növendékmarháért 44—62 fillérig kg.-ként. (levonás nélkül). Élő bárányokért — koronáig, leölt bárányokért — koronáig páronként. Az irányzat változailanul szilárd, az árak 4—5 fillérral kg.-ként hanyatlottak.

Budapesti vágómarhavásár, október hó 8.

Felhajtás: Vágómarhák: Magyar ökör 729 drb. magyar tehén 512 drb, növendékmarha 18 drb, szerbiai ökör 2892 drb, szerbiai tehén 242 drb, bivaly 155 drb, bika 190 drb, összesen 4738 drb. Gazdasági marhák: Igás és hizlalni való ökör — darab, fejős tehén 229 drb, igás bivaly — drb. Eladási árak ezen tudósítás zártáig, vágómarhákért: Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 68 K.-tól 76 K.-ig, kivételesen 78 K.-ig, métermázsánként, közép minőség 60 K.-tól 66 K.-ig, silányabb minőség 54 K.-tól 58 K.-ig, magyar legelő marha jobb minőség 54 K.-tól 64 K.-ig, silányabb minőségű 48 K.-tól 52 K.-ig, tarka hizott ökör, legjobb minőségű 72 K.-tól 78 koronáig, kivételesen 82 K., középminőség 64 koronától 70 K.-ig, silányabb minőség 54 K.-tól 62 K.-ig, szerb ökör, legjobb minőségű 52 K.-tól 72 K.-ig, kivételesen — K., silányabb minőségű 46 K.-tól 50 K.-ig, bika jobb minőségű 60 K.-tól 76 K.-ig, kivételesen — K., silányabb minőség 50 K.-tól 58 K.-ig, bivaly 40 K.-tól 50 K.-ig, kivételesen — K.-ig, magyar tehén 44 K.-tól 62 K.-ig, tarka tehén 48 K.-tól 70 K.-ig, kivételesen — K. Gazdasági marhákért: Igás ökör első rendű — K.-tól — K.-ig, kivételesen — K.-tól — K.-ig, középminőségű — K.-tól — K.-ig, silányabb minőségű — K.-tól — K.-ig páronként. Fejős tehén: keresztezett színes 200 K.-tól 320 K.-ig, bonyhádi faj 280 K.-tól 360 K.-ig darabonként.

Vágómarhából a felhajtás mintegy 1000 darabbal nagyobb volt a múlt hetinél, azonban idegen vevők nagyobb számmal jelentek meg a vásáron, miáltal a szükséglet növekedett s élénk irányzat mellett az árak változatlanok maradtak, csupán gyenge minőségeknél észlelhető métermázsánként 1 korona árcsökkenés. A szükséglet elég erős, valószínűleg az egész hónapban tartós marad. A fejestehén-üzlet is élénk volt s multheti árakat megtartották.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Társszerkesztő:

JAKAB LÁSZLÓ.

Segéd-szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

Komló árak.

(A «segesvári komlósövetkezet» jelentése.)

Segesvár	190—225 kor.
Saaz	364—380 „
Auscha	256—264 „
Nürnberg	175—500 márka.

Budapesti gyapjú árak.

	hátmosásban korona	szennyben korona
Legfinomabb merino posztó gyapjúért	452—500	140—150
Finom szövet	330—390	112—124
Középfinom szövet	300—314	114—130
Alárendelt	—	110—140
Finom fésűs	310—318	—
Közepes fésűs	250—280	122—136
Alárendelt és hibás fésűs	180—250	96—130
Cigája és racka	150—156	—
Legfinomabb bárány	520—700	136—190
Középfinom bárány	290—378	110—158
Közepes és alárendelt bárány	240—294	92—146

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOZSVÁRTT
Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-utca) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olesó jelzalog és váltókölcsonöket nyujt és **BETÉTRE 5 SZÁZALÉK KAMATOT AD.**

Mótor-benzint

minden fajsulyban és mindennemü motorhoz alkalmasat jutányosan szállit a

Köolajfinomító-gyár Részv.-társ.

brassói gyarából.

Megrendelések a brassói irodába intézendők. Benzin adómentességére vonatkozó eljárást illetőleg, a kellő felvilágosítás ugyanott készséggel megadatik. 1032.

Magyar Jelzalog-Hitelbank
Képviselesége Kolozsvártt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)

Az intézet alaptökeje 40 millió korona.

4%-os és 4 1/2 %-os

Záloglevélkölcsonöket

nyujt és pedig 4%-os kölcsonöt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 4.95 százalék,

nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5.25 százaléknvi évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítolási árfolyam mellett 4 1/2 %-os záloglevélkölcsonöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5.35 százalék és nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5.65 %-os évi részletfizetés mellett.

A jelzalogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értéke és a megszavazandó kölcson összegére nézve az Erdélyi Gazdasági Egylet

bizalmi férfiai adnak véleménynt. (1001.)

A bank képviseleségénél kaphatók 4% és 4 1/2 %-os záloglevelek, 3 %-os és 4 %-os nyereséymkötvények

Erdélyrészi piaci ártudósítások.

— Saját tudósítónktól. —

	Kolozsvár	D.-Szt.-Márton	Szász-Régen	Sz.-Sebes	K.-Vásárhely	Sz.-Udvarhely	Brasso	Nagy-Szeben
	okt. 8.	szept. 30.	okt. 1.	szept. 30.	szept. 30.	okt. 1.	szept. 30.	okt. 1.
	k o r o n a							
Búza I. r. q.-ként	15 40	14 —	15 —	15 —	15 42	13 90	16 16	16 40
» II. »	14 40	12 —	14 50	13 —	14 87	13 —	16 00	16 20
Rozs	11 20	12 —	11 20	12 —	11 60	12 48	12 50	11 94
Zab	8 80	9 —	8 20	12 —	9 02	9 90	10 40	11 47
Árpa	—	11 —	11 40	10 —	9 52	—	10 94	9 23
Tengeri	13 20	12 —	11 80	13 60	13—14	10—11	11 80	13 40
Alma litervéckája	—	—	1 40	—	0 40	—	1 50	—60—80
Szilva besztecei literv.	—	—	—60	—	0 06	—	—60	—60
Tej 1 liter	—	—	—16	—	—16	—16	—14	—16
Vaj 1 kg.	—	—	2 —	—	2 50	1 60	1 60	1 80
Tojás 5 darab	—	—	—22	—	—20	—20	—20	—18
Réti széna egy mm.	6 80	5 —	4 —	4 —	4 —	5 —	5 25	3 50
Őszi szalma »	4 60	4 —	—	—	1 50	—	3 80	1 80
Tavaszi szalma 1 szekér	—	—	1 50	—	—	—	—	—
Lóheremag q.-ként	—	—	—	—	180—200	180—	—	—
Lucernamag »	—	—	—	—	180—	180—	—	—

Kiváló szerencse Töröknél!

Felülmulhatatlanul kedvez főarudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 12 millió korona nyeresémenynél többet fizettünk nagyrebecsült vevőinknek; csak a legutóbbi 5 hónapban a

3 legnagyobb nyeresémenyt és pedig:

a 605.000 koronás nagy jutalmat az 57080. sz. sorsjegyre,
a 100.000 „ főnyeresémenyt a 74366. „ „
a 90.000 „ „ a 109780. „ „

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyeresémenyt.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 13. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeresémenyt jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeresémeny a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeresémeny 400.000, 1 a 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a 80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000, 1 a 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000, 8 a 15.000, 36 a 10.000 korona és még sok egyéb; összesen 55.000 nyeresémeny és jutalom 14.459.000 korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

$\frac{1}{8}$ eredeti sorsjegy frt —.75 vagy kor. 1.50; $\frac{1}{4}$ eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.—

$\frac{1}{2}$ „ „ „ 3.— „ 6.— $\frac{1}{1}$ „ „ „ 6.— „ 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

folyó év október hó 19-ig

bizalommal hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főarudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körut 46/a. I. fiók: Váci-körut 4/a.

II. fiók: Múzeum-körut 11/a. III. fiók: Erzsébet-körut 54/a.

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA** bankháza Budapest. 1216

Kérek részemre..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget..... korona összegben $\left\{ \begin{array}{l} \text{utánvételezni kérem} \\ \text{postautalvánnyal küldöm} \\ \text{mellékelem bankjegyekben (bélyegekből)} \end{array} \right\}$ A nem tetsző törlendő.

Pontos cím:

Őszi telepítésre kitünő faj

Kosárfüzdugványokat

ajánl jutányos áron s kívánatra árjegyzéket küld az uradalmi nemesfűztelep kezelőisége

GALGÓCZ.

1218

Bivaly minden mennyiség és minőségben állandóan **veszek.**

T. Tatay János

BUDAPEST, 1219
IX. Lillom-u 4. sz.

Eladó

750 cat. hold Marosmenti földbirtok,

teljes felszereléssel. Nagy tehenészettel.

1212

Jó karban levő, megfelelő gazdasági épületekkel.

Parkban levő szép nagy uri lakással, vízvezetékkel.

Közel a megye székhelyéhez, Vasuti állomás helyben és állami út mellett.

Czím a kiadóhivatalban.

Unghváry
László

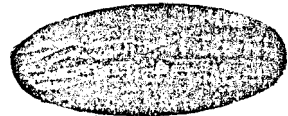
(Czeplédi) 300 holdas bor-
termő szőlőtelepének; továbbá
gyümölcs- és szőlőiskolájának
árjegyzéke megjelent, hol 5 krajczár-
tól fellelé nemes csemeték, 2 forinttól
fellelé sima és gyökeres szőlővesszők;
továbbá —10—18 forinttól fellelé saját-
termésű rendkívül finom újborok kap-
hatók. Ezenkívül mindenféle gyümölcsfa-
vadoncz, akác- és gleditschia-csemeték.
Tessék árjegyzéket (borról is)
kérni.

1015

Hitelt nyujtok

1—2—3 évre (kamat nélkül): városok, községek, megyék, visszabályozó társulatok, mérnöki hivatalok, szövetkezetek, nagyobb uradalmak s más hitelképes testületeknek. 3—9

A hitelnyújtás szőlővesszőre és borra nem vonatkozik.

Haszonbérbe
kiadó

1904. évi január hó 1-től kezdve

Szolnok-Dobokamegye, deési járás, Retteg községben, közvetlen a vasút mellett, Gróf Bethlen András örökösei tulajdonát képező, 530 kat. hold kiterjedésű uri birtok, 7 szobás uri lakás parkkal, 250 hold szántó, 100 h. rét, 150 h. kaszáló, 3 hold szőlő, gazdasági épületekkel teljesen felszerelve, jó karban. Feltételek megtudhatók: gr. Bethlen András örökösei uradalmi intézőségénél Bethlen, Szolnok-Dobokamegye. 1209.

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Petőfi-utca 7. sz., emelet.

Előre fizetendő

KIS HIRDETESEK.

Levélbeli tudakozódásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz-levélbélyeg mellékelteik.

Ezen rovatban minden 20 cm., vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségen felül minden szó 4 fillér, vagy minden cm. 5 fillér. Tudakozódásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Támpéldány csak egy küldetik.

Különlélek.

Gazdasági ellenőr kerestetik nagyobb erdélyi uradalomban. Megkívánatik, hogy a pályázó tapasztalt gyakorlati gazda, javakorbéli, nagyon erélyes ember legyen, aki főként az állattenyésztéshez jól értsen. Pályázhatnak nők vagy nőtlen egyének, akiknek azonban saját magukat kell élelmezniök. Javadalmazása körülbelül a következő:

500 K. készpénz,
12 mm. gabona,
1 hold tengeri vetés,
1 tehén és 2 tinó tartás,

8 szekér tűzifa,
lakás és veteményeskert.

Bizonyítványmásolatokkal felszerelt és kellő referenciák megjelölésével ellátott pályázatok az **Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület titkári hivatalához** küldendők (Kolozsvár, Petőfi-utca 7.)

B. Bak Lajos

Ó csász. és kir. Fensége Klotild főhercegnő udvari szalmitója és az arany koronás kereszt bírtokosa

műbutor- és épületasztalos munkák és parquette gyári üzlete Kolozsvárt.
Alapított 1869-ben. 1039.

Hantz Sándor

— könyvkötő —
Kolozsvárt, főtér 9.
Külföldön szerzett tanulmányaim és üzletem személyes vezetésem kedvező körülményei folytán minden megrendelésnek pontos kiszolgálással **olányos** árákért teszek eleget.
1213

Sovány és hizott sertések legjobb értékesítésére alánljuk **Bauer B. Gyula** céget Budapest, VIII. kerepesi-út 73., ki levélbeli megkeresésekre mindenkor díjtalanul szívesen válaszol. 1046.

CIMBALOM

részletre is olcsón kapható.

Melyről nagy képes árjegyzéket bérmentve küld **Varga Pál** cimbalomgyártó. Makó, saját házából.

Cimbalmozni a leg hamarabb megtanulható az öntanulási, saját kiadásomban megjelent, cimbalomiskolából, melynek ára 4 kor. helyben, utánvétellel 70 fillérrel több. A megrendelő saját keze írása szükséges. **VARGA PÁL** cimbalomgyártó. 1132

Késői

Vetésre

legalkalmasabb a koránérő

Tiszavidéki buza
17 korona,

kövér földben az erős szalmájú

Óriás buza

17 korona

ab Koncza zsák nélkül és az ár előre be- küldésével szemben vétetnek október hó- ban. Szállítunk míg a készlet tart fenti ár- ban még **óriás rozst** és **őszi borsót** is

Gróf

Teleki

Arvéd

drassói uradalma,
u. p. **Koncza.**

Bajor I.

KOLOZSVÁRT,

angol íbrál-szabó műtermében
Wesselenyi Miklós-ú. és Mátyás király-
tér sarkán, Hantz-ház, — a legújabb minták
lényjű-n. felől — a legújabb szövetekből f. and.
szerint és legjobb és díszítőanyagok, valamint
Kivül jutányosan vállalatunkból 1. and.
sport, vadász és
gazdasági ruhák! 1120

VALÓ-

di francia különlegességek (gummi és halhólyag, ugy- szintén összes női óvszerök) F. Berguand fils legérneve- sebb párisi gyártói legelő- nyösebben beszerezhetők

POLGÁR SANDOR-nál
BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körút 50. sz.
Részletes képes árjegy- zék ingyen.

Ezen hirdetés beküldése ese- tén 15.00 engedély. Kivága- tott az „Erdélyi Gazda”-ból. 1204.

A világ leg- tökéletesesb **Beszélő gépe!**

Világhírű Mascagni Record Comp. grammophonjait és fonographjait csekély havi részletekre szállítjuk. Havi részlet 4 koronától feljebb. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. — Erdély- részi főképviselet: **„KORVIN MÁTYÁS”** — Erdélyi Könyvkereskedő Részvénytársaság. — **Kolozsváron, Deák Ferenc-utca 21. sz.** Hangszer osztály. — A gépek ugyanott megtekinthetők.

SIMONFFY

ISTVÁN

mezőgazdasági gépgyá- ra, vas- és fémtöredéje Kolozsvárt, Kultorda-u. 48.szám. Telefon 85. sz. Kívánatra árjegyzék és költségszámítás bérmentve küldetik. 1038

Sárgahüvelgű

Mont d'or bab

(karóbab)

bármely mennyiség- ben megvételre keres- tetik. Cim a kiadó- hivatalban. 1206

Pénzkölcsönt

leggyorsabban lebonnyolit titoktartással, legelőnyö- sebb feltételekkel, gazdá- szoknak, hivatalnokoknak, éves lakóknak vidékre.

Kölcsönöket betáb- lázásra minden irányban

a legmehszőbbmenő elő- nyök és kedvezményekkel közvetít igen rövid idő alatt, olcsó kamattal mellett **KANITZER REZSŐ** bank- bizományos. BUDAPEST, VII. Kertész-u. 50. l. em. 7. Válasz- bélyeg melléklendő. 1198

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
ugyis mint a
Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
Alakult 1900. erkölcsi támogatásával. Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400.000— K.
Alapítványok	1268.120— K.
Tartalékok	190.400-30 K.
Összesen 1,858.520-30 K.	
Első évi felesleg	90.349— K.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok di- arányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelesleg- ből egy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 40%-os díjvisszatérítést kapta c.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határo- zattal tartalékba helyeztetett.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatvánnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál

1013

az igazgatóság.

HIRMANN FERENCZ rézárugár

Budapest, VII., Csányi-utca 9.

Készít kifogástalan szerkezetű toló és körforgó bor- szivattyukat, bor és sörcsapokat, szabadalmazott pontosan adagoló szénkég fecskendőket, mindenféle szerkezetű permeterző alkatrészt, légnomású sör- kimerő készüléket és sörszivattyút, hordozárakat, valamint a pincegazdászathoz szükséges összes rézalkatrészeket, ugyszintén mindenféle öntvényeket stb.

Alapítva 1880. 1118.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

„Baromfitenyésztés”

című képes hetilapból.

E szakfolyóirat felüli a gazdasági és sportbaromfi-, éneklő és diszmadár-, galamb- és házinyúl-tenyésztési kérdéseket.

A baromfitenyésztés minden ágáról közölt nagy- számú cikkei mindig a legjelesebb tenyésztők írják.

A lap hetenként 16 oldal terjedelemmel jelenik meg s az ország minden részében el van terjedve.

Szerkeszti. Hreblayné Dedinszky Adél.

1149. Előfizetési ára: egész évre 8 korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Csömöri-út 5.

Az 1896-iki országos kiállítás alkalmával kitüntetve!

Léber Gyula első erdélyi sodrony- szövetfonat, kerítés és ruganyos acélsodrony ágybetétek gyára **KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.**
Telefon 439. szám.

Olcsó kerítések! Ajánlja minden e szakmába vágó munkáit, ugymint: kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek stb. bekerítéséhez

gépfonattal, dísz-korítéssal és díszkaput,

továbbá pince, padlás, felsővilágossági, magtár és élelőkamra ablakok rostélyzatát, majorsági udvarok sodronyfonattal való bevonását, átlátnyó rosták, szén, koks, kavics, porond válogatáshoz, szikrafogó esélő- és egyéb gépekhez, sodrony ágybetétek (matracok). 1168.

Személyszállító vonatok indulási ideje május 1-től.

A vonatok indulási ideje középeurópai idő szerint van megállapítva. Az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 perczig terjedő éjjeli idő a perczek aláhuzásával van megjelölve.

Kolozsvárról indul:

Budapest felé:

515 sz. szem. v.	511 sz. gyors v.	505 sz. szem. v.	545 sz. Tr. sz. sz.	507 sz. szem. v.	501 sz. gyors v.
318	1259	713	140	617	1110

Deés felé:

2 sz. szem. v.	14 sz. vegy. v.
732	440

Brassó felé:

502 sz. gyors v.	508 sz. vegy. v.	512 sz. sz. sz. t. v.	506 sz. szem. v.	516 sz. vegy. v.
611	830	452	854	1051

Brassóból indul:

Predeal felé:

530 sz. szem. v.	592 sz. sz. sz. t. v.	502 sz. gyors v.	582 sz. vegy. v.
355	655	219	1140

Budapest felé:

507 sz. vegy. v.	501 sz. gyors v.	505 sz. szem. v.	603 sz. gyors v.
520	245	813	645

K.-Vásárhely felé:

7802 sz. szem. v.	7812 sz. vegy. v.	7804 sz. szem. v.
519	840	300

Zernest felé:

7711 sz. vegy. v.	7717 sz. vegy. v.	7715 sz. vegy. v.
835	330	933

Tövisről indul:

Brassó felé:

506 sz. szem. v.	502 sz. gyors v.	508 sz. vegy. v.	604 sz. gyors v.
1224	837	130	510

Kolozsvár felé:

515 sz. szem. v.	505 sz. szem. v.	507 sz. vegy. v.	501 sz. gyors v.	511 sz. szem. v.
1253	338	205	812	900

Arad felé:

605 sz. szem. v.	607 sz. szem. v.	601 sz. gyors v.	625 sz. vegy. v.	623 sz. vegy. v.
343	200	333	855	811

Beszterce felé:

7112 sz. vegy. v.	7164 sz. sz. sz. t. v.
400	906

Kis-Kapusról indul:

Nagy-Szeben felé:

7302 sz. szem. v.	7364 sz. sz. sz. t. v.	7304 sz. szem. v.	7312 sz. vegy. v.
225	443	1120	710

Nagy-szebenből indul:

Kis-Kapus felé:

7311 sz. vegy. v.	7363 sz. sz. sz. t. v.	7301 sz. szem. v.	7303 sz. szem. v.	7313 sz. vegy. v.
741	1248	437	1127	300

Brassóból indul:

Sepsi-Szent-György felé:

7802 sz. vegy. v.	7812 sz. vegy. v.	7804 sz. szem. v.
519	840	300

Segesvárról indul:

Sz.-Udvarhely felé:

7612 sz. vegy. v.	7614 sz. vegy. v.
322	1034

A 7363. és 7364. sz. vonatok csak kedden és pénteken közlekednek. — A 7164. sz. vonat csak hétfőn és csütörtökön szem. száll. közlekedik.

Maros-Vásárhelyről indul:

Kocsárd felé:

7001 sz. szem. v.	7005 sz. szem. v.	7003 sz. szem. v.	7011 sz. vegy. v.
530	1225	543	935

Szász-Régen felé:

7014 sz. vegy. v.	7016 sz. vegy. v.	7018 sz. vegy. v.
442	1042	545

Brassó felé:

7801 sz. szem. v.	7803 sz. szem. v.	7811 sz. vegy. v.
703	1231	555

Gsik-Szereda felé:

7912 sz. vegy. v.	7914 sz. vegy. v.	7916 sz. vegy. v.
710	1105	457

Nagy-Szebenből

Fogaras felé:

9722 sz. vegy. v.	9724 sz. vegy. v.
433	200

BABÓS és TÁRSAI

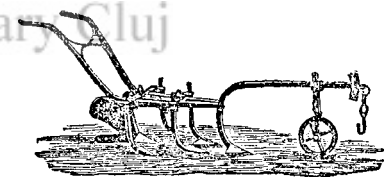
vaskereskedése

Kolozsvárt, Deák Ferencz-út 25. szám.

Gyári nagy raktár mindennemű gazdasági gépekben, villamos öngyújtóval ellátott Benzínmotor és Lokomobilok, Gőzmotor cséplőkészletek, szabadalmazott gölyös perselyű kézi és jargányos cséplőkészletek, Gabona-rosták, Trieurók, Szecska- és

Répavágók, Kukoricza-morzsolók, szabadalmazott „MONTANIA DRIL” sorbavető gépek, Fagerendelyes és Sack-rendszerű ekék stb.

Gépszíj, Gépolaj, Tovia gépl. enőcs és mindennemű technikai cikkek. Gabona-zsákok, Vizmentes ponyvák, OLAJ- és PORFESTEKEK, Hollandi Kencze (Firniss) és mindennemű lackok, Pormentesítő olaj, LINOLEUM és BOROSTYÁN PADLÓLACK. Tűzmentes PÉNZ- és KÖNYV-VASSZEKRÉNYEK gyári raktára. Rézgálic stb.

1199

Gyors és pontos kiszolgálás. Vidéki megrendéseket gyorsan elintézzük.

Tisztelettel

BABÓS és TÁRSAI.

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)

a párisi világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

Jroda és gyár: Budapest, VI., Lomb-utca 11.

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!

Tehénészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetkezetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Több mint 560 első díj!!!

Évi gyártás kb. 60,000 Alta-Laval separator.

Árjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással

készséggel szolgálunk.

1018.

HERMANN E.

VARRÓGÉPEK!

Varrógép és kerékpár nagy raktára

Kolozsvár, Egyetem-utca 6.

Ujonnan berendezett mechanikai műhelyemben minden mechanikai javítások olcsón, gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Egy valódi családi Singer varrógép himzőkészülékkel ellátva 30—50 forintig. Egy karikahajós 65—80 forintig. Egy Central Bobbin 86—90 forintig. Eredeti Hove C. Wheler & Wilson D. 12, Manufacturing & C. New-York, Balkara Cylinder stb. A varrógépek kedvezménye: Heti vagy havi részletfizetésre is vásárolhatók.

Gépeimért 10 évig felelek.

Egy új kerékpár angol villával 70—90 forintig. Kerékpár köpeny 4—6 forintig. Kerékpár tömlő gumi 2 frt. 30 krtól 3 forintig. Kerékpár osengő 35 krtól 1 frt. 50 krig. Kerékpár acetilén lámpa 2 frt. 50 krtól 5 forintig stb.

Csakis készpénzért.

1106